

Obnovitelné zdroje, Apollo 21. století?

17.9.2009 Ekonom str. 6 Ekonom.cz

Otakar Hora

SLOUPKY MANAŽERŮ

Ekonomická stránka výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů je často problematická. Bez státní podpory a subvencovaného odběru zatím nemůže jádru, uhlí ani plynu konkurovat. Tím by mohly debaty skončit.

Obnovitelná energetika je ale propletenec politických zájmů a ideologických postojů, kde ekonomický pohled hraje jen jednu z rolí.

Česko mělo v oblasti obnovitelných zdrojů slušně našlápnuto. Do roku 2010 chtělo dosáhnout jejich osmiprocentního podílu na produkci elektřiny. Nyní je však reálné očekávat nejvýše pět procent. Obnovitelným zdrojům u nás stabilně dominují vodní elektrárny, slibným zdrojem je biomasa. Expanzi zažívají i větrné elektrárny a zvyšují se také investice do fotovoltaiky. Jaká ale bude budoucnost tohoto sektoru tváří v tvář krizi?

Index společností zabývajících se obnovitelnými zdroji (NEX) zaznamenal od loňského ledna do letošního března pokles o 65 procent. Řada projektů závisela na financování s využitím cizích zdrojů. Vzhledem k obtížnějšímu přístupu k úvěrům lze předpokládat, že některé z nich budou odloženy nebo se dokončení protáhne.

Obnovitelné zdroje ale souboj nevzdávají. V krizi se ekonomiky a jejich kormidelníci chytají každého stébla, které je v tomto případě pěkně »zelené«. Stačila změna rétoriky a agendy americké vlády, stačila vize prezidenta Obamy a, jak ukázal nedávný průzkum KPMG, USA poskočily v preferencích byznysmenů, kam investovat do obnovitelné energie. Daleko za nimi se ocitly Čína, Indie nebo Kanada. Americké sliby oživily další mezinárodní závazky, což mělo vzápětí výrazný vliv na celosvětový energetický průmysl.

Shodou okolností letos slavíme 40. výročí přistání prvního člověka na Měsíci. Kromě všech »nej« je zajímavá ekonomická stránka věci. Projekt Apollo stál kolem 23 miliard dolarů, ale vedlejší zisky z vynálezů a patentů aplikovaných ve spotřebním průmyslu přinesly americké ekonomice miliard 300. Návratnost z říše snů nebo ekonomických učebnic.

Mohou se stát obnovitelné zdroje a na ně napojená »zelená« ekonomika Apollem 21. století?

Projektem, který polyká miliardové subvence, ale ve střednědobém horizontu skrývá velký potenciál? Příklady z historie ukazují, že to možné je. První vlaštovkou by mohl být třeba v červenci 2009 odstartovaný téměř vizionářský stamiliardový projekt Desertec. Jeho cílem je využívat sluneční energii tam, kde je jí nejvíce – na Saahaře.

Pokud se zdaří, dramaticky to změní nejen evropskou energetickou mapu, ale i politicko-ekonomické vztahy mezi EU a severní Afrikou a Blízkým východem.

* Některé znění sloupku najdete na Ekonom.cz